



Datum: 2025-12-10

Ärendenummer: SLK-2025-01012

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: KN2025/01872

Göteborgs Stads yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets remiss – Promemoria Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Göteborgs Stad bedömer att stadens kustområden och skärgård berörs av förslaget, eftersom kommunens kustområden ingår i den utpekade sträckningen ”från Brofjorden till Simpevarp”. Brofjorden ligger norr om Lysekil och Simpevarp ligger norr om Oskarshamn. Därmed kan Göteborgs Stad och bland annat stadens översiktsplanering komma att påverkas.

Fragmentariskt och otillräckligt underlag att ta ställning till

Göteborgs Stads huvudsakliga synpunkt är att underlaget är otillräckligt i proportion till omfattningen av vad som föreslås i promemorian. Till exempel begränsas promemorians del med beskrivning av Konsekvenser för kommuner och regioner till 28 rader. Förutom att en etablering av större anläggningar kan medföra att nya arbetstillfällen skapas - nämner promemorian översiktligt att kommuners översiktsplanering kan påverkas samt deras arbete med detaljplaner, bygglov, tillståndprocesser och beredskapsplanering. Inte heller övriga konsekvensbeskrivningar ger ett tillfredställande underlag vilket staden ser som en stor brist.

Göteborgs Stad ställer sig frågande till att ett förslag om ny kärnkraft i Sverige med fler möjliga platser vid kusten ska och kan belysas i en promemoria. Exempelvis proportionalitet, beredningskrav vid reglering kopplat till frågans art och en rimlig nivå på konsekvensanalys som ska presenteras till remissinstanserna. Staden anser att underlaget behöver koppla samman och påvisa en hel kedja. Det första steget är en tillståndsprövning. Därefter följer utbyggnad och drift av kärnkraft på en plats, som kommer att utgöras av en kommun, och vad det kan och kommer att innebära.

Det blir svårt att fullt ut bedöma och att förstå en helhet när stora delar av processen lämnas för framtida utredningar och förslag. Göteborgs Stad konstaterar att det pågår flera av regeringen initierade uppdrag och utredningar som förväntas få konsekvenser på utveckling kopplat utbyggnad och användning av kärnkraft i samhället. Detta kommer att få en påverkan för kommunerna men konsekvensanalysen av detta är ytterst begränsad. Denna promemoria är ett sådant exempel. När dessa lagförslag presenteras vid olika tillfällen är det inte möjligt att få en samlad och tydlig bild över hur de olika förslagen kommer att förhålla sig till varandra.

Det är därför svårt att fullt ut bedöma konsekvenserna och hur det på sikt påverkar kommunerna utifrån de förändringar som föreslås i denna promemoria.

Kärnkraftens kostnadseffektivitet

Göteborgs Stad ifrågasätter promemorians skrivning att "Möjligheten att bygga nya kärntekniska anläggningar på fler platser i landet kan påskynda minskningen av Sveriges koldioxidutsläpp i och med att en utbyggnad av kärnkraften kan bidra till en kostnadseffektiv produktion av fossilfri el som klimatomställningen kräver". Promemorian motiverar inte på vilka grunder som kärnkraft kan anses vara en kostnadseffektiv energikälla. Staden konstaterar att promemorians slutsats avseende kärnkraftens kostnadseffektivitet motsäger till exempel SNS:s konjunkturråds forskningsrapport 2025 Investeringar i elproduktion för en hållbar energiomställning, som har undersökt hur mycket ny elproduktion kostar (SNS Studieförbundet Näringsliv och Samhälle). Enligt rådets rapport är landbaserad vindkraft billigast. Kapacitetsökningar i befintlig kärnkraft och vattenkraft bedöms också vara relativt billiga. Solkraft och havsbaserad vindkraft är något dyrare. Ny fossilfri värmekraft, inklusive kärnkraft, har de högsta genomsnittskostnaderna. Baserat på den historiska produktionsprofilen finner konjunkturrådet att ny landbaserad vindkraft och ny solkraft skulle täcka sina genomsnittskostnader för de senaste årens priser i södra Sverige. Kapacitetsökningar i befintlig kärnkraft och vattenkraft vore också lönsamma enligt rapporten. Havsbaserad vindkraft har däremot en bit kvar till att bli lönsam. I övrigt är ny fossilfri värmekraft, inklusive kärnkraft, betydligt längre ifrån att bli lönsam.

Vidare visar forskning vid Chalmers Tekniska Högskola i rapporten "Ett framtida elsystem med och utan kärnkraft – vad är skillnaden?" att det på kort sikt framförallt är förnybara källor som sol och vindkraft tillsammans med flexibilitetslösningar och energilager som kan bidra till att klara energisystemets utmaningar. Ytterligare kärnkraft förväntas kunna bidra först på längre sikt. Tre olika alternativ för utvecklingen av det svenska elsystemet har analyserats. Det föreligger därmed risker för energisystemet på kort sikt om det inte satsas tillräckligt på förnybara källor.

Teknikneutral tillståndshantering – behov analys regelverk

I grunden är det positivt med en teknikneutral tillståndshantering men att ta bort en viktig del av regelverket kring tillståndsgivning är dock en betydande förändring av helheten och bör analyseras noga. Förbudet har funnits sedan 1970-talet, vilket innebär att utformningen av miljöbalken, plan- och bygglagen med mera, gjorts mot den bakgrunden. Det är därmed angeläget att göra en ordentlig analys av hur det samlade regelverket för kärnkraftsetablering ser ut.

Etableringsförbudet för kärnkraft är inte det enda tekniks specifika regelverket som påverkar tillståndshanteringen för fossilfri energi. Inom miljöprövning finns även det kommunala vetot för vindkraftsetableringar som är ett annat exempel.

Påverkan energisystemet i Göteborg - placering och avvägningar

Det är svårt att överblicka och bedöma vilken påverkan förslaget kan väntas få på energisystemet för Göteborg. Utan att ha utrett vad för annan lagstiftning som tar vid, är det svårt att säga vilka effekter ett borttagande av förbudet skulle ge för energisystemet i Göteborg.

Promemorians förslag handlar inte om huruvida det bör byggas kärnkraft i närheten av Göteborg eller någon annanstans, utan enbart om regelverket för tillåtlighet.

En etablering av ny kärnkraft i eller i närheten av Göteborg skulle sannolikt skulle få positiva konsekvenser på elsystemet i form av en förbättrad effektbalans och självförsörjningsgrad för regionen. Idag importeras merparten av elen till Göteborg och Västsverige via region- och stamnätet, där kapacitetsbrist råder för verksamheter som behöver mer eleffekt. Elbehovet i regionen väntas öka kraftigt till följd av elektrifiering av fossilbaserade verksamheter och etablering av nya industrier. För att möta det växande behovet krävs en kombination av ökad produktion, förstärkt elnät och större flexibilitet i förbrukningen. Bedömningen är att utbyggnaden bör baseras på en kombination av tekniklösningar som levererar önskad funktionalitet till lägsta totalkostnad. Elnätskapaciteten till Göteborg förstärks succesivt genom en rad pågående och planerade utbyggnadsprojekt.

Det är svårt att kvantifiera dessa nyttor utan att ha utrett hur det kvarvarande regelverket styr lokalisering och andra parametrar. Motsvarande gäller bedömningar om eventuellt spillvärmeutnyttjande, där avståndet till fjärrvärmenätet och bebyggelse är en avgörande parameter. I dag har Göteborg en jämförelsevis god tillgång till spillvärme med överskott under sommarhalvåret.

Konsekvenser för kommuner

Totalförsvarsperspektivet

Totalförsvarsperspektivet saknas i promemorian vilket Göteborgs Stad ser som en brist. I promemorians kapitel 6.3 Konsekvenser för kommuner och regioner anges ”att om förslagen leder till att nya reaktorer kommer till stånd kan det få konsekvenser för beredskapsplaneringen vid krissituationer”. Staden bedömer att konsekvenserna behöver belysas bredare ur ett totalförsvarsperspektiv. Sverige rustar upp sitt totalförsvar och erfarenheter från Rysslands invasionskrig i Ukraina visar på hur elförsörjningen är ett utsatt mål i händelse av krig. Skyddet av civilbefolkningen är ett av målen i det civila försvaret och med fler reaktorer kan denna uppgift försvåras.

Beredskapsplanering

I promemorian beskrivs att en etablering av reaktorer kan få konsekvenser för beredskapsplaneringen vid krissituationer. Göteborgs Stad delar dock inte den bedömningen utan anser att en etablering av reaktorer kommer att få konsekvenser för beredskapsplaneringen och resurser vid krissituationer. Staden konstaterar att motsvarande gäller för räddningstjänstförbunden.

Övrigt

Promemorian framför att förslagen inte påverkar kommunens möjlighet till deltagande och inflytande i de tillståndsförfaranden som är en förutsättning för etablering av kärntekniska anläggningar och bedöms därmed inte få några konsekvenser för det kommunala självstyret. Göteborgs Stad delar inte denna bedömning utan ser att förslagen på sikt har en påverkan på kommuner och det kommunala planmonopolet. Detta utifrån att promemorian lyfter fram ändringarna som kan påverka kommunernas översiktsplanering, att en tillståndsansökan kan innebära arbete med att ta fram ny detaljplan och att handlägga bygglov samt andra nödvändiga tillstånd och dispenser. Utifrån det kan behov av ny kompetens uppstå för kommuner.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Hampus Magnusson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från M, D, L och KD den 4 december 2025 (bilaga A).

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Karin Pleijels yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 3 december 2025 (bilaga B).

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 4 december 2025 (bilaga C).

Göteborg den 10 december 2025

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Bilaga A

Yrkande (M), (D), (L) och (KD)

Yrkande / yttrande angående – Promemorian om ändringar i nuvarande regelverk för att möjliggöra etablering av nya kärnkraftverk

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Yttrande över remissen Promemoria Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten, i enlighet med bilaga 1 i detta yrkande, översänds till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Yrkandet

Initialt ser vi det som påkallat att påminna om att ärendet handlar om möjligheten att tillåta utbyggnad av kärnkraft vid fler platser längs Sveriges kuster. Promemorian föreslår att nuvarande förbud tas bort för att underlätta etablering av nya kärnkraftverk, vilket bedöms kunna bidra till snabbare minskning av koldioxidutsläpp samt stärka energiförsörjningen i takt med elektrifieringen av industri och transportsektor.

Vi kan också konstatera att promemorian på grund av tidsbrist skickats på förvaltnings- och bolagsremiss på grund av tidsbrist och det är endast miljöförvaltningen som svarat. Vi ser det som olyckligt då andra viktiga perspektiv som både andra förvaltningar och bolag kunnat bidra med inte kunnat beaktas. Efter att ha tagit del av SLK:s förslag till yttrande gör vi också bedömningen att vissa delar uttrycker en mer generellt kritisk hållning till kärnkraft som energislag än vad promemorian efterfrågar. Det finns ett värde i att yttrandet fokuserar på sakfrågan – det vill säga förslaget om att möjliggöra etablering av nya kärnkraftverk – och inte på energipolitiska ställningstaganden i stort.

Fokus bör ligga på de praktiska och strategiska konsekvenserna för Göteborgs Stad kopplat till energiförsörjning, elektrifiering och klimatomställning. Etableringen av ny kärnkraft kan bidra till ett stabilt och fossilfritt elsystem, vilket är en viktig förutsättning för stadens industriella utveckling, näringslivets konkurrenskraft och de omfattande elektrifieringsbehov som väntas under kommande decennier. En långsiktigt trygg energiförsörjning är därmed av central betydelse för stadens tillväxt och hållbara samhällsutveckling.

Mot denna bakgrund föreslår vi att Göteborgs Stad översänder de yttrande som framgår av bilaga 1 i detta yrkande och därmed uttrycker sig positiv till de nödvändiga förändringar som underlättar etableringen av ny kärnkraft, i syfte att stärka den långsiktiga svenska, och i förlängningen göteborgska, energiförsörjningen och möjliggöra klimatomställningen.

Göteborgs Stads yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets remiss - Promemoria Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Göteborgs Stad bedömer att stadens kustområden och skärgård berörs av förslaget, eftersom kommunens kustområden ingår i den utpekade sträckningen där kärnkraftverk kan tänkas bygga. Därmed kan Göteborgs Stad och bland annat stadens översiktsplanering komma att påverkas. I övrigt tillstyrker Göteborgs Stad förslagen i promemorian och välkomnar att regelverket moderniseras för att skapa bättre förutsättningar för utbyggnad av ny kärnkraft som en del av ett robust och långsiktigt hållbart energisystem. Göteborgs Stad är även positiv till att staten utreder hur olika målkonflikter kopplade till markanvändning avseende mark av nationellt intresse kan lösas på ett bättre sätt än i dag. Det är dock nödvändigt att ta ett helhetsgrepp kring både hushållningsbestämmelserna och riksintressesystemet.

Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Förslagen i promemorian är tillräckligt utredda för att kunna ligga till grund för fortsatt lagstiftningsarbete. Göteborgs Stad gör bedömningen att ett borttaget förbud inte är samma sak som att tillåta att det ska byggas kärnkraft längs hela kusten. Varje anläggning ska prövas utifrån lagar och regler samt föregås av kommunal tillstyrkan, vilket framgår i promemorian. Vidare så är det för det specifika fallet som prövningen måste göras med en detaljerad konsekvensbeskrivning.

Allmänna synpunkter

Göteborgs Stad välkomnar att staten tar ett samlat grepp om frågor kopplade till energiförsörjning och långsiktig markanvändning. Ett robust elsystem kräver både utbyggnad av planerbar fossilfri elproduktion och ett regelverk som möjliggör effektiv tillståndsprövning med bibehållen miljöhänsyn. Det är positivt att förslaget öppnar för fler möjliga lokaliseringar av kärntekniska anläggningar vid kusten och samtidigt bekräftar kommunernas fortsatta roll genom kravet på kommunal tillstyrkan. Göteborgs Stad bedömer att förslaget skapar viktiga förutsättningar för en mer flexibel och ändamålsenlig lokalisering av kärntekniska anläggningar. Genom att öppna för fler möjliga platser längs kusten stärks möjligheterna att placera elproduktion där den gör störst nytta för ett robust energisystem. Detta kan också stimulera konkurrens och teknikutveckling inom kärnkraftssektorn. Göteborgs Stad bedömer vidare att miljöbalkens prövning fortsatt ger ett tillräckligt starkt skydd för natur- och kulturvärden i det enskilda fallet, inklusive vid lokalisering i kust- och skärgårdsområden.

Konsekvenser för kommunen

Totalförsvarsperspektivet

Totalförsvarsperspektivet saknas i promemorian vilket Göteborgs Stad ser som en brist. I promemorians kapitel 6.3 Konsekvenser för kommuner och regioner anges ”att om förslagen leder till att nya reaktorer kommer till stånd kan det få konsekvenser för beredskapsplaneringen vid krissituationer”. Staden bedömer att konsekvenserna behöver belysas bredare ur ett totalförsvarsperspektiv. Sverige rustar upp sitt totalförsvär och erfarenheter från Rysslands invasionskrig i Ukraina visar på hur elförsörjningen är ett utsatt mål i händelse av krig. Skyddet av civilbefolkningen är ett av målen i det civila försvaret och med fler reaktorer kan denna uppgift försvåras.

Göteborgs kommunstyrelse

Yttrande angående – Promemoria Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten (KN2025/01872)

Yttrande

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till promemorians förslag att avskaffa de nuvarande geografiska begränsningarna som hindrar delar av Sveriges kust från att etablera kärntekniska anläggningar. Vi välkomnar en lagstiftning som ökar kommuners handlingsfrihet och skapar jämlika möjligheter för hela landet att delta i framtidens energiförsörjning, i linje med vår politik för säker och fossilfri elproduktion. Förslaget stärker kommuners och regioners utvecklingsmöjligheter, förbättrar nationell energisäkerhet, främjar en realistisk klimatomställning och stimulerar teknisk innovation. Ett modernt och rättvist regelverk som inte bygger på föråldrade geografiska begränsningar är avgörande för att Sverige ska kunna utnyttja kärnkraftens fulla potential som stabil och fossilfri energikälla samt för att uppnå Sverigedemokraternas mål om trygg och långsiktig energiförsörjning.

1. Övergripande stöd för förslaget

Vi anser att de föreslagna förändringarna i miljöbalkens hushållningsbestämmelser är väl avvägda och nödvändiga för Sveriges energiframtid. Dagens generella geografiska förbud bygger på äldre bedömningar och tar inte hänsyn till den tekniska utvecklingen inom modern kärnkraft, såsom högre säkerhetsstandarder, mindre markåtgång och möjligheten att använda små modulära reaktorer. Genom att ersätta generella förbud med individuell prövning skapas ett mer teknikneutralt och ändamålsenligt regelverk som överensstämmer med Sverigedemokraternas mål om säker, effektiv och långsiktigt stabil elproduktion.

2. Positiva konsekvenser för kommuner och regioner

Förslaget stärker kommunernas självbestämmande genom att ge möjlighet att själva ta ställning till kärnkraftsetableringar utifrån lokala förutsättningar och strategier. Ny kärnkraft innebär betydande investeringar, nya arbetstillfällen och långsiktig ekonomisk stabilitet. Detta bidrar till utveckling av både infrastruktur och kompetensförsörjning inom energi- och tekniksektorn, vilket är centralt för Sverigedemokraternas vision om stark regional tillväxt och hållbar nationell utveckling. Genom att fler potentiella etableringsområden öppnas förbättras även nationell energiplanering, där elproduktion kan placeras där den gör störst nytta, vilket stärker Sveriges försörjningstrygghet, minskar sårbarheten i elsystemet och främjar konkurrenskraften för industrin.

3. Miljö- och säkerhetsaspekter

Sverigedemokraterna delar bedömningen att befintlig miljölagstiftning och tillståndprocesser ger tillräckligt starkt skydd för natur- och kulturvärden. Individuell prövning innebär inte någon sänkning av miljökraven. Tvärtom säkerställs att varje etablering genomgår noggranna miljökonsekvensbeskrivningar, säkerhetsanalyser och samråd med berörda aktörer. Vi ser positivt på att fokus flyttas från generella geografiska

begränsningar till en ordning där faktiska lokala förutsättningar och modern teknik ligger till grund för beslut, vilket är förenligt med Sverigedemokraternas princip om rationell och säker energipolitik.

4. Långsiktig nationell energipolitik

Ny kärnkraft är en central del av Sverigedemokraternas energipolitik och en förutsättning för ett stabilt, fossilfritt och leveranssäkert elsystem. Genom att fler platser blir möjliga för etablering ökar Sveriges förmåga att möta framtida energibehov, skapa redundans i elnätet och minska sårbarheten, särskilt i samband med elektrifiering av transport och industri. Förslaget bidrar även till ökad förutsägbarhet för investerare, vilket är avgörande för att nya kärnkraftsetableringar ska bli verklighet och för att Sverige ska kunna uppnå både klimatmål och nationell energisäkerhet.

Yttrande angående Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet – Promemoria Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

För att klara klimatutmaningen anser Centerpartiet att det behövs alla typer av fossilfri elproduktion, men det är samtidigt rimligt att prioritera de energislag som är billigast och snabbast att bygga ut. Kärnkraft kan mycket väl få en roll i framtidens elsystem, men bara under förutsättning att den – precis som andra energikällor – står för sina egna kostnader. Statliga subventioner till kärnkraft bör inte förekomma.

Regeringens stora fokus på kärnkraft är därför alltför ensidigt. Sverige behöver ökad elproduktion omgående. Att regeringen lägger fram en kärnkraftsplan i stället för en bred elektrifieringsplan är i praktiken oansvarigt. Företag och privatpersoner efterfrågar mer el och lägre priser nu, inte om ett decennium.

Stadsledningskontorets remissvar är välskrivet lyfter fram det faktum att promemorian bygger på ett alltför bristfälligt underlag i förhållande till frågans stora betydelse. Konsekvensanalyserna är otillräckliga, särskilt vad gäller påverkan på kommunernas planering, det kommunala självstyret, totalförsvaret, beredskapsresurser och miljöeffekter. Det är rimligt att ifrågasätta promemorians påstående att kärnkraft är kostnadseffektivt då det finns tung forskning som visar att förnybara energislag är billigare och viktigare på kort sikt. SLK lyfter även att ett borttagande av etableringsförbudet innebär verkliga konsekvenser för miljö, hälsa och kommunernas arbete.

Centerpartiet anser att det inte går att understryka vilka enorma arealer som behöver tas i bruk för att skapa nya kärnkraftverk kring kusten. För Göteborgs och Väst kustens del handlar det om otroligt skyddsvärd natur. Vi anser inte att Bohuskusten är en lämplig plats för utbyggnad av kärnkraft, i stället är det mer rimligt att nyttja de befintliga platser där det idag finns kärnkraft.